

Kamusal Alan Olarak Bilgi Merkezleri ve Yenilikçi Yaklaşımlar

Information Centers as Public Sphere and Innovative Approaches

Elif YILMAZ ŞENTÜRK

Makale Bilgisi / Article Information

Bu makaleye atıf yapmak için / To cite this article:

Yılmaz Şentürk, E. (2018). Kamusal alan olarak bilgi merkezleri ve yenilikçi yaklaşımlar [Kamusal alan olarak bilgi merkezleri ve yenilikçi yaklaşımlar başlıklı kitabın değerlendirmesi, Ö. Külcü, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yazarlar)]. *Bilgi Dünyası*, 19(1), 105-108. doi: 10.15612/BD.2017.661

Makale türü / Paper type: Kitap Tanıtımı / Book Review

Doi: 10.15612/BD.2017.661

Geliş Tarihi / Received: 31.03. 2018

Kabul Tarihi / Accepted: 06.05.2018

Elektronik Yayınlanma Tarihi / Online Published: 06.05.2018

İletişim / Communication

Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği / University and Research Librarians Association

Posta Adresi / Postal Address: Marmara Sok. No:38/17 06420 Yenışehir, Ankara, TÜRKİYE/TURKEY

Tel: +90 312 430 03 61; Faks / Fax: +90 312 430 03 61; E-posta / E-mail: bilgi@bd.org.tr

Web: <http://www.bd.org.tr/index.php/bd/index>

TANITIM - ELEŞTİRİ / REVIEWS

Kitap Tanıtımı / Book Review

Kamusal Alan Olarak Bilgi Merkezleri ve Yenilikçi Yaklaşımlar

Information Centers as Public Sphere and Innovative Approaches

Özgür KÜLCÜ, Tolga ÇAKMAK, Şahika EROĞLU (Ed.)
İstanbul: Hiperlink, 2017, 345 s.
ISBN: 978-605-201-586-5

This study introduces the book named "Information Centers as Public Sphere and Innovative Approaches" edited by Özgür Külcü, Tolga Çakmak and Şahika Eroğlu in 2017. This book, which has a total of twelve chapters, fills an important gap in the literature of the field by drawing attention to the changes in access to information in information centres such as museums, libraries and archives over time. The style of the authors, who pay attention to using current and scholarly sources, is clear, academic and easy to understand.

Bu çalışmada, 2017 yılında Özgür Külcü, Tolga Çakmak ve Şahika Eroğlu tarafından yayına hazırlanan "Kamusal Alan Olarak Bilgi Merkezleri ve Yenilikçi Yaklaşımlar" isimli kitap tanıtılmaktadır. Müze, kütüphane ve arşivler gibi bilgiye erişilen mekânların zaman içerisindeki değişimine dikkat çekerek, literatürdeki önemli bir boşluğu dolduran bu kitap çalışması on iki bölümden oluşmaktadır. Güncel ve güvenilir kaynakları kullanmaya dikkat eden yazarların üslupları açık, bilimsel ve anlaşılırdır.

Teknoloji uygulamalarının gelişmesi, kullanıcıların çalışma ortamlarının ve sosyal yaşamının değişmesine neden olmuştur. "Kamusal Alan Olarak Bilgi Merkezleri ve Yenilikçi Yaklaşımlar" başlığı altında yayınlanan bu kitap çalışması, bilgiye ve bilginin toplumsal boyutlarına, değişen bilgi hizmetlerine, kullanıcıları ile bilgi merkezlerine kavramsal olarak bir çerçeve çizmektedir. Bu çalışmanın birinci bölümünde, Kastamonu Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim Üyelerinden Güler Demir'in, "Çok kültürlülük / Çok Kültürcülük: Kütüphaneler Bağlamında Durum" isimli yazısı yer almaktadır. Güler, İnternet ve iletişim teknolojilerinin kültürler arası etkileşim süreçlerine ivme kazandırmasını ve kütüphanelerin bu etkileşimdeki yerini tartışmıştır.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi Kütüphanesi'nden Selda Ekici'nin yeni medya ve yeni medya okuryazarlığı kavramlarını tartışarak, bu kavramların ortaya çıkmasıyla beraber kütüphanecilerin değişen rollerini ve sorumluluklarını ele aldığı yazısı "Yeni Medya Okuryazarlığında Kütüphanecilerin Rollerini" başlığı altında, kitabın ikinci bölümünde yayınlanmıştır.

Üçüncü bölümde Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi Özgür Külcü'nün "Kimin Doğrusu? Gerçek Ötesi ve Yanlış Bilgiler Dünyasında Kanıt olarak Dijital Belgeler ve Arşivlere Yönelik InterPARES Truth Projesi" başlıklı çalışması yer almaktadır. Külcü bu çalışmada, güvenli sistemler üzerinde yer alan belgelerin ve arşiv kaynaklarının, kanıt niteliklerini koruyarak depolanmasını ve erişilmesini hedefleyen bireyleri ve kurumları destekleyen; arşiv ve medya profesyonelleri için tüm verilerin doğru ilişkilendirilmesine yönelik bir rehber oluşturmayı amaçlayan "InterPARES Truth Projesi"ni ele almıştır.

Dördüncü bölümde yer alan "Yaratıcı Kütüphane Hizmetleri: Yaratıcı Mekanlar (Makerspace) isimli çalışma Kastamonu Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nde Araştırma Görevlisi olarak görev yapan Ayşenur Güneş tarafından kaleme alınmıştır. Güneş, tüm dünyada büyük bir hızla yaygınlaşan yaratıcı mekân (makerspace) kavramını ele alarak, bu mekânların kütüphane hizmetleri içerisindeki yerini tartışmıştır.

Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim Üyelerinden Selay Arkün Kocadere ve Turgay Baş'ın "Kütüphanelerde Oyunlaştırma: Örnekler ve Öneriler" başlıklı çalışmaları kitabın beşinci bölümünde yer almaktadır. Yazarlar bu makalede, kütüphane hizmetlerinin etkisini arttırmak ve kütüphaneleri daha keyifli mekânlara dönüştürmek adına gerçekleştiren oyunlaştırma çalışmalarını incelemişlerdir.

Kitabın altıncı bölümünde, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Araştırma Görevlisi Erdiç Alaca ve Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bülent Yılmaz'ın birlikte kaleme aldıkları "Yenilikçilik ve Yenilikçi Hizmet: Halk Kütüphaneleri Açısından Kavramsal Bir Yaklaşım" başlıklı çalışma bulunmaktadır. Söz konusu başlık altında halk kütüphanelerinin yenilikçi hizmet geliştirme yöntemleri hakkında bilgi verilmiş, yenilikçiliğin kurum kültürüne olan etkisine vurgu yapılmıştır.

EBSCO Bilgi Servisi'nde (EBSCO Information Services) uygulama yöneticisi (implementation manager) olarak görev yapan Muharrem Yılmaz'ın "Kullanıcı Merkezli Kütüphaneler İçin Kullanıcı Deneyimi (KD) Yöntemi" isimli yazısı yedinci bölümde yayınlanmıştır. Yılmaz, kullanıcı deneyimi yöntemini genel olarak tanıttığı çalışmada, kütüphanelerin fiziksel ve sanal alanlarının tasarlanması ve yapılandırılmasında bu yönetimin sağladığı avantajlara değinmiştir.

Sekizinci bölümde, Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi Burçak Şentürk tarafından kaleme alınan "Arşivlerde Erişim ve Standartlaşma: Türkiye için Öneri" isimli çalışma yer almaktadır. Şentürk, İngiliz Ulusal Konseyi ve Yeni Zelanda Arşivlerinin geliştirdikleri erişim standartlarıyla Uluslararası Arşivcilik Konseyinin oluşturduğu erişim rehberini temel alarak, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri

Genel Müdürlüğü'nün erişim hizmetlerinin iyileştirilmesine yönelik bir standardın çerçevesini çizmiştir.

Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi Bahattin Yalçinkaya'nın "Elektronik Belgelerin Geleceği: Standartlaşmaya Yönelik Bir Model Olarak Üstveri" isimli yazısı, kitabın dokuzuncu bölümünde yer almaktadır. Yazar bu çalışmasıyla bir e-devlet üstveri modeli oluşturmayı amaçlamış; elektronik belgelerin uzun süreli arşivlenmesiyle ilgili gereksinimlerden biri olan üstveri kavramını elektronik belge yönetimi açısından analiz etmiştir.

Onuncu bölümde Çukurova Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde görev yapan Kütüphaneci Nuh Mehmet Topkaraoğlu'nun "Fotoğrafçılık ve Kataloglamanın Gelişimi: Öge Olarak Dijital Fotoğraf ve Dijital Fotoğrafların Bilgi Merkezlerindeki Yeri" başlıklı yazısı bulunmaktadır. Fotoğrafın ve arşivsel tanımlamanın geçmişi ve geleceğinin tartışıldığı makalede, fotoğrafın tarihsel gelişimi ve değişiminin bilgi merkezleriyle olan ilişkisi incelenmiştir. Dijital fotoğrafların tanımlanmasında kullanılacak bir standardın henüz oluşturulmadığına değinen yazar, bu konudaki gelişmeleri de yazısına taşımıştır.

On birinci bölümde bulunan, kütüphane binasının tasarımı sırasında işitme ve görme engelli kullanıcıların gereksinimlerinin tartışıldığı "Kütüphane Binalarında Engelli Kullanıcılara Yönelik Tasarım İlkeleri" isimli çalışma, Ataşehir Adıgüzel Meslek Yüksekokulu Öğretim Üyesi Berrin Küçükcan ile Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Öğretim Üyesi Ayşe Öztürk tarafından kaleme alınmıştır.

Kitabın son bölümü olan on ikinci bölümde, Medeniyet Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi Alpaslan Hamdi Kuzucuoğlu'na ait "Bilgi Merkezlerinde Dezavantajlı Gruplardan Engellilere Yönelik Acil Durum Planlaması" isimli çalışması yer almaktadır. Kuzucuoğlu çalışmasında, bilgi merkezlerini kullanan engellilerin, acil durumlarda ve afetlerde güvenli bir şekilde tahliye edilmelerinde bilgi merkezi çalışanlarının sorumluluklarını tartışmıştır.

Bu kitap çalışmasında teknolojik, sosyal ve kültürel değişimin bilgi merkezlerine ve hizmetlerine etkileri tartışılmıştır. Özellikle, çok kültürlülük ve yeni medya üzerine olan bölümlerde, değişimin toplumsal boyutu ve bilgi yöneticilerinin değişimdeki rolü değerlendirilmiştir. Üçüncü mekân olarak kütüphaneler, kütüphanelerde oyunlaştırma uygulamaları ve kullanıcı denetimi yöntemi gibi bilgi hizmetlerindeki yeni yaklaşımlar, kitabın ana teması olan değişim kavramı çerçevesinde anlatılmıştır. Bilgi yönetiminin güncel tartışmaları arasında olan dijital çağda arşivlere erişim ve elektronik belgelerin geleceği konularının da ele alındığı çalışmada, arşiv ve belge yönetimi süreçlerindeki gelişmeler okuyucuya sunulmuştur. Bu çalışmanın, bilgi sektörü çalışanları ile bilgi ve belge yönetimi eğitimi alanlara katkı sağlaması beklenmektedir.

Dr. Elif YILMAZ ŞENTÜRK

Marmara Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi
elif.yilmaz@marmara.edu.tr